

**avocatul
poporului**
OMBUDSMAN

REZUMAT ÎN CIFRE

**Domeniul: Prevenirea
torturii și situația în
detenție, 2025**

Rezumat în cifre

Domeniul: Prevenirea torturii — situația în detenție, 2025

1. Vizite în locuri de detenție / locuri privative de libertate – 2025

Indicator	Cifra / informația exactă
Vizite realizate în 2025	56 vizite
Comparație 2022	72 vizite
Comparație 2023	28 vizite
Comparație 2024	58 vizite
Vizite realizate de Direcția prevenirea torturii OAP	39 vizite
Vizite realizate de Consiliul pentru prevenirea torturii	17 vizite

2. Rapoarte și recomandări elaborate în urma vizitelor

Indicator	Cifra / informația exactă
Rapoarte de vizită elaborate în 2025	11 rapoarte de vizită
Recomandări formulate în rapoartele de vizită	250 recomandări
2022	29 rapoarte de vizită cu 570 recomandări
2023	23 rapoarte de vizită cu 356 recomandări
2024	17 rapoarte de vizită cu 152 recomandări
Rapoarte elaborate de Consiliul pentru prevenirea torturii	9 rapoarte de vizită cu 203 recomandări
Rapoarte elaborate de Direcția prevenirea torturii	2 rapoarte de vizită cu 47 recomandări

3. Instituțiile din vizor/ vizitate în 2025

Domeniu / instituții vizitate sau monitorizate
instituțiile penitenciare
izoloatoarele de detenție provizorie / izoloatoarele de urmărire penală
instituțiile rezidențiale
spitalele de psihiatrie / instituțiile psihiatrice
Inspectoratele de Poliție, sectoarele și posturile de poliție
Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
Inspectoratul General pentru Migrație
unitățile militare/ brigăzile militare
6 operațiuni de readmisie a cetățenilor moldoveni din țările UE la bordul aeronavei

4. Constatări generale privind situația în instituțiile penitenciare

Problemele înrădăcinate rămân a fi:

- insuficiența și motivația personalului penitenciar/ inclusiv medical
- subfinanțarea
- subcultura criminală
- nesiguranța deținuților și angajaților
- supraaglomerarea spațiilor
- condițiile improprii de detenție
- lipsa îngrijirilor medicale efective
- lipsa domeniului ocupațional

5. Personal și asistență psihologică în penitenciare

Indicator	Cifra / informația exactă
Funcții prevăzute de psihologi	36 funcții prevăzute
Psihologi care asigură în mod real asistența psihologică primară	21 psihologi

Sistemul penitenciar se confruntă cu o criză de personal.

6. Cazuri de auto-vătămare / automutilare

Indicator	Cifra / informația exactă
Cazuri înregistrate de OAP în 2025	221 cazuri
Cazuri în 2024	74 cazuri total
Cazuri cu caracter agravant	94 cazuri

Aceste vulnerabilități afectează creșterea numărului automutilărilor critice și natura acestora ce reflectă o stare precară a sănătății psihologice a persoanelor aflate în detenție.

7. Supraaglomerarea P-13 Chișinău și P-11 Bălți

Instituție	Persoane deținute	Capacitate maximă / autorizată	Surplus
P13 Chișinău	917 persoane	570 locuri	347 persoane private de libertate
P11 Bălți	395 persoane	258 locuri	137 persoane private de libertate

8. Cauzele supraaglomerării P-13 și P-11

Cauză / constatare
durata excesivă a examinării cauzelor penale în instanțele de apel și recurs
amânările repetate ale ședințelor de judecată
întârzierile considerabile în transmiterea hotărârilor motivate către instituțiile penitenciare
prezența persoanelor condamnate transferate temporar din alte penitenciare pentru participarea la ședințe de judecată în alte cauze
fenomenul suprasolicitării măsurii privative de libertate
Statul/ sistemul de justiție refuză/ desconsideră aplicarea măsurilor alternative

9. Suprapopularea penitenciară

Indicator	Cifra / informația exactă
Plafonul de deținere aprobat per sistem	6622 locuri (la momentul raportării erau 6334 deținuți)
Locuri libere de detenție disponibile	288 locuri libere de detenție
P13-Chișinău	peste 325 deținuți mai mult decât numărul de deținuți stabilit conform plafonului de detenție
P11-Bălți	173 deținuți peste plafon
Creștere preveniți	cu 23%
Preveniți în 2024	2999 preveniți
Preveniți la finele 2025	3310 persoane prevenite

Recomandări

Cod	Text
RECOMANDAREA 3.3.4.1	Consiliul Superior al Magistraturii să dispună instanțelor de judecată să asigure examinarea cauzelor penale în ordine de apel fără tergiversare, inclusiv ținând cont de capacitatea reală a instituțiilor penitenciare.
RECOMANDAREA (continuă) 3.3.4.2	Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor să identifice măsuri pentru depopularea penitenciarelor.

10. Siguranța persoanelor private de libertate

Indicator	Cifra / informația exactă
Leziuni raportate către OAP în 2022	383 de cazuri
Leziuni raportate către OAP în 2023	1072 de cazuri
Leziuni raportate către OAP în 2024	1009 cazuri
Leziuni raportate către OAP în 2025	1148 de cazuri
Decese în 2023	28 de cazuri
Decese în 2024	24 de cazuri
Decese în 2025	27 decese
Date finale ANP pentru 2025	27 de decese, dintre care 2 cazuri de suicid, precum și 20 de tentative de suicid
Date OAP în perioada analizată	24 decese dintre care 1 suicid
Leziuni corporale înregistrate de ANP în 2025	1789 leziuni corporale

Indicator	Cifra / informația exactă
Cazuri de altercații, violențe, agresiuni inter-deținuți înregistrate de OAP	119 cazuri
Între persoane de sex masculin	110
Între persoane de sex feminin	9
Atacuri asupra angajaților raportate	13 atacuri
Cazuri de altercații între deținuți potrivit ANP	122 de cazuri
Cazuri de nesupunere prin violență potrivit ANP	25 de cazuri
Cazuri de atac asupra personalului potrivit ANP	22 de cazuri

11. Automutilări și plângeri

Indicator	Cifra / informația exactă
Automutilări critice înregistrate de OAP	221 automutilări critice
Cazuri agravante	94 din total
Deținuți cu automutilări documentați de ANP	610 deținuți cu automutilări
Asigurarea dreptului la informare	4 766 petiții

Executarea pedepsei închisorii	3 558 cazuri
Asigurarea condițiilor materiale și de trai	2 516 cazuri
Asigurarea dreptului la petiționare și audiență	2 555 cazuri
Asigurarea asistenței medicale	1 617 cazuri
Munca deținuților	1 882 cazuri
Regimul de detenție	1 284 cazuri
Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică	1 347 de plângeri

fenomenul violenței în mediul penitenciar continuă să reprezinte o problemă structurală majoră.

Recomandări

Cod	Text
RECOMANDAREA (repetată) 3.3.5.1	Ministerul Justiției/ Administrația Națională a Penitenciarelor să continue eforturile de consolidare a mecanismului de supraveghere a deținuților împotriva oricăror forme de violență.
RECOMANDAREA (continuă) 3.3.5.2	Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor să identifice un mecanism de îngrijire a sănătății mintale în sistemul penitenciar.

12. Asistența medicală în penitenciare

Indicator	Cifra / informația exactă
Morbiditate generală în primele 9 luni ale anului 2025	17.100 cazuri
Tulburările mintale și de comportament	4.242 cazuri
Bolile sistemului digestiv	3.165 cazuri
Bolile sistemului respirator	2.314 cazuri
Bolile infecțioase și parazitare	1.365 cazuri
Comisia medicală specială a ANP a examinat	11 deținuți
Deținuți eliberați	7
Deținuți grav bolnavi decedați până la finalizarea procedurii judiciare	trei deținuți grav bolnavi
Diagnostice predominante – tumorile maligne	7 cazuri
Diagnostice predominante – tulburări psihiatrice	2 cazuri
Diagnostice predominante – patologii cardiovasculare	1 caz
Diagnostice predominante – reno-urinare	1 caz

Bune practici observate

Bune practici
ameliorarea procedurilor de înregistrare a leziunilor
faptul că consumul de droguri și automutilarea nu mai sunt tratate ca abateri disciplinare
sporirea testării pentru HIV sau tuberculoză și hepatite virale
extinderea activităților de depistare precoce a bolilor transmisibile
disponibilitatea medicamentelor în unitățile vizitate

Indicator P16-Pruncul	Cifra / informația exactă
Autorizație sanitară de la ANSP	valabil până pe 4 decembrie 2030
Proceduri medicale noi	19 proceduri medicale noi
Investiții în mobilier medical	peste 136 mii lei

Recomandări

Cod	Text
RECOMANDAREA (repetată) 3.3.6.1	Ministerul Justiției, Cancelaria de Stat, Administrația Națională a Penitenciarelor să identifice soluții privind angajarea personalului medical (șefi servicii, medici specialiști, medici psihiatri) în instituțiile penitenciare, inclusiv prin creșterea motivației reale și a numărului acestora.
RECOMANDAREA (continuă) 3.3.6.2	Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății să expună la consultări publice naționale deciziile privind opțiunile de transfer a serviciilor medicale, inclusiv luând în calcul, dacă acest transfer este optim pentru situația actuală sau poate fi amânat.

13. Condiții materiale de detenție

Priorități / proiecte	Cifra / informația exactă
noul penitenciar din Chișinău	1050 locuri
Casa de arest Bălți	650 locuri
noul bloc de detenție la P5 Cahul	cca 300 locuri
Construcția Penitenciarului Chișinău	alocați 20.000,0 mii lei și executați - 9.811,2 mii lei
Reconstrucția P5 Cahul	alocați 41.000,0, care a fost toată cheltuită
Construcția Casei de arest Bălți	nu au fost alocate resurse în 2025

Indicator	Cifra / informația exactă
Situații de aglomerare extremă	25-45 persoane sunt cazate în încăperi cu o suprafață de aproximativ 20 m ²
Compartimentarea dormitoarelor mari	20-40 persoane în celule de capacitate redusă 4-6 persoane
Proces realizat la P9	75%
Deținuți la asigurarea securității personale	990 deținuți
Creștere față de 2024	cu 40 persoane
Durata detenției în autoizolare	depășește perioada medie de 3 ani
Locuri disponibile în izolatoare disciplinare	56 locuri disponibile
Cereri în instanță privind compensarea pentru detenția în condiții inumane	3188 cereri
Prima instanță a admis	1859 pretenții și 349 admise parțial
Instanța de recurs	157 hotărâri admise și 473 respinse
Cuantumul despăgubirilor bănești	345 205,00 mii lei

Deficiențe privind condițiile materiale de detenție

Constatări / alegații
spații în stare avansată de degradare
ventilare insuficientă
acces limitat la lumină naturală
pereți deteriorați
pardoseli uzate
instalații electrice improvizate cu potențial periculos
lipsa spațiilor adecvate pentru depozitarea bunurilor personale
supraaglomerare
igrasie
lenjerie uzată
mobilier uzat
băi comune în stare deplorabilă
hrană de calitate proastă și insuficientă
lipsa asistenței medicale eficiente
lipsa de siguranță din cauza subculturii criminale

Alocarea fragmentară și insuficientă a resurselor financiare în fiecare an, poate să nu fie cea mai optimă soluție.

Recomandări

Cod	Text
RECOMANDAREA (continuă) 3.3.7.1	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Administrația Națională a Penitenciarelor să continue eforturile de îmbunătățire a condițiilor materiale ale persoanelor aflate în detenție, inclusiv prin majorări bugetare corespunzătoare.
RECOMANDAREA (repetată) 3.3.7.2	Ministerul Justiției să eficientizeze mecanismele de liberare și de aplicare a alternativelor la pedepsele privative, inclusiv prin consolidarea autonomiei reale Comisiilor penitenciare.

14. Resursele umane în penitenciare, siguranța angajaților

Indicator	Cifra / informația exactă
Efectivul sistemului penitenciar	2942 unități
Ofițeri de penitenciare	1133
Agenți de penitenciare	1599
Angajați contractuali	210
Funcții ocupate la sfârșitul perioadei de raport	2626,5 funcții
Funcții vacante	315,5
Funcții vacante față de 2024	cu 12,25 mai multe funcții vacante
Angajați demisionați	405 angajați
La cererea personală	194
Pensionare	144
Transfer în alt penitenciar	3
Unități de posturi esențiale sub moratoriu	205 unități
Rata deținuților la angajați	1 angajat la 6 deținuți

Atacuri asupra angajaților	Cifra
2021	22
2022	14

2023	15
2024	14
2025	22
P7	6 cazuri
P3	5 cazuri
P8	4 cazuri
P10	2 cazuri
P4, P6, P9, P16 și P17	câte 1 caz

sistemul penitenciar nu este pregătit din punctul de vedere al resurselor umane pentru a asigura implementarea reală a sistemului progresiv de executare a pedepselor.

Recomandări

Cod	Text
RECOMANDAREA (urgentă) 3.3.8.1	Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției să deblocheze cele 205 unități de posturi aflate sub moratoriu și să majoreze cu cel puțin 20% valoarea de referință salarială - în vederea asigurării sistemului penitenciar cu resursele umane și motivația necesară.
RECOMANDAREA (urgentă) 3.3.8.2	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor să aprobe Standardele de personal pentru instituțiile penitenciare, o Politică nouă privind salarizarea, și să asigure un pachet social atractiv - în vederea ajustării acestuia la cutuma europeană.
RECOMANDAREA (continuă) 3.3.8.3	Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor să majoreze numărul de personal în sistemul penitenciar, inclusiv cu personal competent, profesionist și bine motivat în contextul pregătirii aplicării sistemului progresiv de executare a pedepsei.

15. Uzul de forță și mijloace asupra deținuților

Indicator	Cifra / informația exactă
Aplicarea forței fizice	212 cazuri
Aplicarea forței fizice în 2023	193 cazuri
Aplicarea forței fizice în 2024	235
Aplicarea mijloacelor speciale	135 cazuri
Aplicarea mijloacelor speciale în 2023	148 cazuri
Aplicarea mijloacelor speciale în 2024	131
Arma de foc	nu a fost aplicată
Cazuri documentate de OAP de aplicare a forței fizice	178 cazuri
Incidente asupra minorilor	120 incidente
Acte de autovătămare asupra minorilor	46
Traume asupra minorilor	46
Cazuri de aplicare a forței fizice asupra minorilor	12
Acte de violență între deținuții minori	8
Tentative de suicid asupra minorilor	3

Instituții cu uz de forță cel mai des	Cifra
P11	35 cazuri
P3	30 cazuri
P13	23 cazuri
P17	21 cazuri
P7 (femei)	19 cazuri
P10 (minori)	10 cazuri

Mijloace speciale aplicate	Cifra
P11	27 cazuri
P3	20 cazuri
P13	16 cazuri
Gaz lacrimogen	12 cazuri
P3 - gaz lacrimogen	6 cazuri
P4 - gaz lacrimogen	5 cazuri
P15 - gaz lacrimogen	1 caz

Recomandare

Cod	Text
RECOMANDAREA (repetată) 3.3.9.1	Ministerul Justiției să elaboreze Instrucțiuni privind utilizarea forței fizice și a mijloacelor speciale în spațiile închise; Proceduri de aplicare a negocierilor/ medierea conflictelor, precum și să doteze sistemul penitenciar cu mijloace speciale sigure și nevătămătoare, și să asigure abilitarea

profioniștilor.

16. Organizarea muncii și ocupației deținuților

Indicator	Cifra / informația exactă
Deținuți care au participat zilnic la activități neremunerate	1123 deținuți
În 2024	554
Deținuți apti de muncă	3.428
Deținuți apti de muncă în 2024	3248
Locuri de muncă remunerate create	1776 locuri de muncă remunerate
Serviciile gospodărești ale penitenciarelor	658
Agenți economici	1118
Contracte de prestări servicii	70
Contracte de locațiune/comodat	36
Rata de angajare în 2024	34,8%
Rata de angajare în 2025	35,6%

Instituție / activitate	Cifra / informația exactă
ÎS „Brănești” - extragerea pietrei de calcar	31 deținuți
ÎS „Russca” - confecționarea hainelor	44 femei condamnate și 27 condamnați ai P17 Rezina
ÎS „Instituția OSC-29/6”	114 deținuți
Bloc de reintegrare P18 - Brănești	capacitate de 180-200 locuri

Recomandare

Cod	Text
RECOMANDAREA (continuă) 3.3.10.1	Ministerul Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor să diversifice activitățile ocupaționale, manifestate pe motivație, interes, necesitățile economice și de dezvoltare actuale, în special pentru femei și minori.

17. Persoanele cu dizabilități

Indicator	Cifra / informația exactă
Persoane cu dizabilități în sistemul penitenciar în 2025	323 persoane cu dizabilități
Persoane cu dizabilități în 2024	262
Persoane cu dizabilități locomotorii în 2025	23
Persoane cu dizabilități locomotorii în 2024	28
Persoane condamnate cu dizabilități vizibile	57 de cazuri
Beneficiari pensii limită de vârstă și dizabilitate	128 deținuți
Pensie de dizabilitate	49
Pensie pentru limită de vârstă	79

penitenciarele nu sunt adaptate nevoilor deținuților cu dizabilități, aceștia neavând acces independent la spații esențiale precum băi, zone de plimbare, biblioteci, săli de programe sau bucătării.

Cele mai problematice penitenciare, potrivit constatărilor CpPT

P-18, P-11, P-12, P-8, P-4, P-5 și P-17

Recomandare

Cod	Text
RECOMANDAREA 3.3.11.1	Ministerul Justiției să continue eforturile de îmbunătățire a situației materiale și sociale a persoanelor cu dizabilități/ necesități speciale aflate în detenție și să asigure acces la facilitățile din instituțiile de detenție în condiții de egalitate cu celelalte persoane deținute.

18. Situația persoanelor reținute și deținute la poliție

Priorități / rezultate / restanțe
prevenirea actelor de tortură și rele tratamente aplicate persoanelor aflate în custodia serviciilor de ordine publică și facilitarea semnalării și investigării cazurilor suspecte
înființarea și amenajarea, în cadrul subdiviziunilor teritoriale ale poliției, a sălilor de audiere, a sălilor de prezentare în vederea recunoașterii persoanei, a sălilor de ședințe în condiții confidențiale ale persoanelor bănuite/ învinuite și a sălilor de așteptare, conform standardelor Uniunii Europene
gradul de realizare a indicatorului de impact „diminuarea cu 100% a cazurilor de tortură, tratamente inumane și degradante” este în întârziere distribuirea către subdiviziunile poliției a 360 camere de corp portabile

Recomandare

Cod	Text
-----	------

RECOMANDAREA 3.4.1.1	Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General al Poliției să planifice, identifice mijloace bugetare pentru realizarea integrală și completă a acțiunilor asumate în Planul de activitate al IGP pentru 2025 și Programul național de ordine și securitate publică.
----------------------	--

Dinamica reținerilor și plasării în detenția provizorie

Indicator	Cifra / informația exactă
Persoane reținute pentru infracțiuni penale	5101 persoane
Persoane reținute pentru infracțiuni penale în 2024	2750 persoane
Persoane reținute pentru contravenții	52
Persoane reținute până la 3 ore	7859 persoane
Persoane reținute până la 3 ore în 2024	4810 persoane
Persoane reținute și plasate în IDP	5153 persoane
În 2023	3687 persoane
În 2024	4589
În contextul cauzelor penale	5089
Persoane reținute contravențional	64
Deținute până la 72 ore	5086 persoane
Deținute peste 3 zile	60 persoane
Deținute peste 7 zile	7 persoane
Escortări și transportări	25438 persoane
Procese-verbale privind identificarea vătămarilor la persoanele plasate în izolator	456 procese-verbale

Recomandare

Cod	Text
RECOMANDAREA (repetată) 3.4.2.1	Inspectoratul General al Poliției să dezvolte mecanismele interne din cadrul sistemului poliției astfel ca perioada de detenție provizorie stabilită de lege (72 ore) să fie respectată în toate cazurile.

19. Alegații de abuz și maltratare din partea poliției

Indicator	Cifra / informația exactă
Plângeri, declarații sau sesizări înregistrate în 2025	nu au fost înregistrate plângeri, declarații sau sesizări
Cazuri în 2024	89 cazuri
Cazuri în 2023	81
Cazuri în 2022	89
Sesizări/ plângeri cu privire la presupuse cazuri de aplicare a torturii de către angajații poliției	33 sesizări/ plângeri
Plângeri cu privire la presupuse cazuri de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei de foc	1156 de plângeri
În 2024	1256
Informații raportate de poliție examinate de PG	1494
Plângeri care cad sub incidența acțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant	15 plângeri
Plângeri privind excesul de forță	3 plângeri
Plângere privind presupuse cazuri de abuz la utilizarea cătușelor	1 plângere
Plângere cu privire la presupuse cazuri de maltratare sau provocare de leziuni în timpul reținerii	1 plângere
Plângeri privind presupuse cazuri de maltratări în timpul audierilor	0 plângeri
Cazuri de ultragiere	427 cazuri
Angajați ai poliției vizați	775 angajați ai poliției
Procese verbale contravenționale	595
Polițiști instruiți privind respectarea drepturilor omului în activitatea polițienească	370 polițiști

Această disconcordanță esențială între datele raportate de PG și cele înregistrate de către poliție conform Ordinului 77/2013 a fost observată și anii precedenți.

Recomandări

Cod	Text
RECOMANDAREA (repetată) 3.4.3.1	Ministerul Afacerilor Interne să dispună aplicarea instrucțiunilor legale pentru ca înregistrarea și raportarea oricărui cazuri de leziuni/violențe/ acte de rele tratamente la reținerea persoanei și detenția acesteia să fie în conformitate cu normele CPT și Ordinul comun al PG 77/2013.
RECOMANDAREA (repetată) 3.4.3.2	Ministerul Afacerilor Interne să dispună instituțiilor subordonate să implementeze corect și conform sugestiilor CPT privind conținutul examinărilor medicale, în special, în partea ce ține de alegeri de rele tratamente în detenție sau la reținere.
RECOMANDAREA (repetată) 3.4.3.3	Ministerul Afacerilor Interne și Procuratura Generală să identifice un mecanism corect și clar de

	raportare a actelor de rele tratamente, abuzurilor, aplicării forței fizice și mijloacelor speciale.
RECOMANDAREA (repetată) 3.4.3.4	Ministerul Afacerilor Interne să elaboreze Metodologii sau reglementări clare cu privire la intervenția angajaților poliției în cazurile de reținere a persoanelor cu tulburări mintale/ dizabilități /stare alcoolică/narcotică, etc, în vederea prevenirii abuzurilor față de acestea și protecției angajaților MAI.

19. Instituții psihiatrice

Instituție	Capacitate / informație exactă
Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău	740 paturi
Spitalul de psihiatrie Orhei	145 paturi
Spitalul de psihiatrie Bălți	530 paturi

În 2025, sistemul psihiatric a continuat să funcționeze într-un context marcat de constrângeri bugetare, deficit de personal medical specializat și o infrastructură în mare parte învechită.

19.2. Decese raportate în instituțiile psihiatrice

Indicator	Cifra / informația exactă
Decese înregistrate de instituțiile psihiatrice	82 decese
IMSP SCP Codru	33
Spitalului Clinic de Psihiatrie Bălți	38
Spitalul de Psihiatrie Orhei	11
Notificări despre decese primite de OAP	60 de decese

19.3. Leziuni corporale

Indicator	Cifra / informația exactă
Leziuni înregistrate de instituțiile psihiatrice	681 leziuni
Până la internare - SCP Codru	204 cazuri
Până la internare - SP Orhei	45 cazuri
Până la internare - SP Bălți	174 cazuri
Pe durata internării - SCP Codru	137 cazuri
Pe durata internării - SP Orhei	4 cazuri
Pe durata internării - SP Bălți	17 cazuri
Informații primite de OAP	497 de leziuni corporale
Obținute în perioada internării	138
Constatate la momentul internării	359

19.4. Conținție, agresiuni și violențe între pacienți

Indicator	Cifra / informația exactă
Cazuri de aplicare a măsurilor de conținție sau medicamentoase	328 cazuri
Informații primite de OAP despre utilizarea mijloacelor de conținție	166 de cazuri
Durata imobilizării	20 - 60 minute
Minori supuși acestor măsuri	14 minori cu vârsta cuprinsă între 13 și 18 ani
Agresiuni asupra angajaților	8 cazuri
Acte de violență între pacienți	44 acte

19.5. Secția 10 a SCP Chișinău

Indicator	Cifra / informația exactă
Informații identificate privind pacienții cu leziuni corporale, imobilizările pacienților, decesele sau abuzurile pacienților pentru perioada 01.01-03.12.2025	672 informații
Informații remise procuraturii	95

Constatăm că există o problemă privind înregistrarea, identificarea și raportarea incidentelor atât pe intern, cât și către PG, OAP sau MS.

19.6. Durata medie de spitalizare

Instituție	Durata medie
Spitalul Clinic de Psihiatrie Codru	37,8 zile

Spitalul Clinic de Psihiatrie Bălți	22,93 zile
Spitalul de Psihiatrie Orhei	22,0 zile
Pacienții aflați la tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă	de la 30 la ani de zile

19.7. Personal în instituțiile psihiatrice

Instituție	Cifra / informația exactă
SP Bălți - funcții prevăzute în state	652
SP Bălți - persoane angajate pe parcursul perioadei de referință	77
SP Bălți - persoane concediate	65
SP Orhei - funcții conform statelor de personal	157,75
SP Orhei - funcții ocupate de facto	141,75
SP Orhei - persoane angajate	6
SP Orhei - persoane concediate	6
SCP Codru - state	735,0 unități
SCP Codru - ocupate	711,75
SCP Codru - persoane fizice angajate	601 persoane
SCP Codru - persoane angajate în 2025	91
SCP Codru - persoane demisionate	68
SCP Codru - total angajați la finele anului	622
SCP Codru - angajați în 2024	599
SCP Codru - funcții vacante personal medical	8,5 unități
SCP Codru - funcții vacante personal sanitar și auxiliar	10,75 unități

Majoritatea personalului (în special non-medical) se află într-o stare avansată de epuizare profesională.

19.8. Recomandări

- RECOMANDAREA 3.6.1: Ministerul Sănătății să identifice soluții legale/ regulatorii adecvate, astfel încât solicitările de internare forțată/ nevoluntară să includă mențiunea „aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical, îndreptarea la tratament în Spitalul de psihiatrie” în conformitate cu recomandările experților judiciari în psihiatrie sau altor specialiști în domeniu.
- RECOMANDAREA 3.6.2: Ministerul Sănătății să elaboreze și aprobe reglementări clare și uniforme privind aplicarea, utilizarea și monitorizarea măsurilor de conținere în instituțiile psihiatrice.
- RECOMANDAREA (repetată) 3.6.3: Ministerul Sănătății să elaboreze Strategii de gestionare a situațiilor de criză în instituțiile psihiatrice și măsuri eficiente de motivare a angajaților medicali și non-medicali din instituțiile psihiatrice.
- RECOMANDAREA (repetată) 3.6.4: Ministerul Sănătății și Ministerul Justiției să elaboreze norme de aplicare a prevederilor legale privind tratamentul prin constrângere (riguros și obișnuit), să decidă cu privire la statutul persoanelor aflate în Secțiile nr.9, 10 și 11 ale SCP Chișinău.
- RECOMANDAREA (repetată) 3.6.5: Ministerul Sănătății să dezvolte alte forme de tratament pentru persoanele cu dizabilități mintale care au loc în comunitate sau mediul lor de origine, minimalizând spitalizarea forțată.

20. Situația persoanelor plasate în instituțiile rezidențiale

20.1. Instituții rezidențiale

Indicator	Cifra / informația exactă
Instituții rezidențiale în Moldova	8 instituții rezidențiale
Denumire	Centre de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (CPTPD)
Instituție de gestiune și coordonare	Agencia pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă (AGSSÍ)
Pondere rezidenți care au atins vârsta majoratului	aproximativ 90% dintre rezidenți

Instituții responsabile de plasament și îngrijire
CPPVPD Chișinău
CPVPD Cocieri
CPTPD Cocieri
CPTPD Bădiceni
CPTPD Bălți

CPTPD Brînzeni
CPTPD Orhei
CPTPD Hîncești

20.2. Dezinstituționalizare

Procesul de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități înaintază lent, numărul persoanelor instituționalizate rămânând peste țintele asumate (doar 1-2 rezidenți/ per an), iar dezvoltarea serviciilor comunitare alternative nu a reușit să asigure o tranziție efectivă și sustenabilă către viața independentă și incluziunea în comunitate.

În 2025, MMPS nu a inițiat nicio evaluare post-implementare a reformei, fapt ce împiedică identificarea regreselor și a impactului real al acesteia asupra rezidenților.

20.3. Deficiențe identificate în vizitele OAP/ CpPT

- condiții materiale neconforme plasamentului îndelungat al rezidenților
- lipsa domeniului ocupațional
- lipsa instrumentelor de pregătire pentru reintegrarea lor socială
- lipsa personalului calificat
- lacune normative interne
- reducerea numărului de funcții
- introducerea reguli punitive pentru rezidenți
- amplificarea climatului epuizant și vulnerabil atât pentru angajați cât și rezidenți

20.4. Decese, incidente și violență în instituțiile rezidențiale

Indicator	Cifra / informația exactă
Decese în rândul rezidenților	33 de decese
Bărbați	22
Femei	11
Vârste	19-91 ani
Caz de omor inter-rezidenți la CPPVPD Cocieri	1 caz
Cazuri de atac asupra angajaților	2 cazuri
Tentativă de suicid	1 caz
Cazuri de altercații între rezidenți	7 cazuri

20.5. Personal și capacitate instituțională

Instituțiile rezidențiale, continuă să manifeste o lipsă a specialiștilor (medical, ocupațional, specializat și infirmier).

Instituție	Cifra / informația exactă
CPTPD Hîncești - persoane beneficiare	240 de persoane beneficiare
CPTPD Hîncești - personal de îngrijire directă	112 infirmiere
CPTPD Hîncești - necesitatea suplimentării schemei de personal	încă 25 de infirmiere
CPTPD Bălți - angajați	237 de angajați
CPTPD Bălți - beneficiari	367 beneficiari
CPTPD Bălți - infirmieri implicați în îngrijirea directă	aproximativ 140
CPTPD Bălți - medici generalişti	2 medici generalişti
CPTPD Bălți - medic ginecolog	1 medic ginecolog
CPTPD Bălți - medici psihiatri	2 medici psihiatri

20.6. Necesități comune pentru instituțiile rezidențiale

- reducerea supraaglomerării dormitoarelor
- asigurarea spațiului personal și a posibilității de păstrare a bunurilor proprii
- adaptarea grupurilor sanitare la nevoile persoanelor cu mobilitate redusă
- programe ocupaționale zilnice reale
- formarea abilităților de viață independentă
- implicarea beneficiarilor în activități în comunitate

20.7. Recomandări

- RECOMANDAREA (repetată) 3.7.1: Ministerul Muncii și Protecției Sociale să elaboreze un Plan de consolidare a serviciilor de îngrijire și protecție a beneficiarilor și al angajaților din cadrul instituțiilor rezidențiale.
- RECOMANDAREA (repetată) 3.7.2: Ministerul Muncii și Protecției Sociale să adapteze instituțiile de plasament la necesitățile fizice și intelectuale ale rezidenților, inclusiv a căilor de acces.
- RECOMANDAREA (repetată) 3.7.3: Ministerul Muncii și Protecției Sociale să elaboreze și să pună în practică strategii de remediere a conflictelor/ violenței între rezidenți, inclusiv să prioritizeze angajamentul de protecție a persoanelor cu dizabilități intelectuale și fizice din instituțiile rezidențiale, să asigure o protecție efectivă a acestora împotriva oricăror forme de abuz, inclusiv prin crearea unor mecanisme specializate de protecție în acest sens.
- RECOMANDAREA (repetată) 3.7.4: Ministerul Muncii și Protecției Sociale să majoreze numărul angajaților în AGSSȘ și centrelor de plasament, inclusiv prin angajarea sau contractarea serviciilor alternative de ocupare, educare și socializare a rezidenților, precum și de acordare a suportului medical, terapeutic, ergoterapeutic, etc pentru rezidenți.
- RECOMANDAREA 3.7.5: Ministerul Muncii și Protecției Sociale să realizeze o evaluare a Reformei „Restart” asupra serviciilor rezidențiale, îndeosebi a impactului acesteia asupra persoanelor plasate în instituțiile rezidențiale.

21. Situația persoanelor încorporate în serviciul militar

21.1. Strategii, politici și acte normative

Document / inițiativă	Informație exactă
Strategia militară a Republicii Moldova	2025-2035
Strategia națională de apărare a Republicii Moldova	2024-2034
Direcții de acțiune strategică majore	19 direcții
Mecanismul de implementare	nu a fost plasat public
Conceptul securității naționale	Ministerul Apărării a mai elaborat Conceptul securității naționale
Concepția reformei militare și a Doctrinei militare	Ministerul Apărării a mai elaborat Concepția reformei militare și a Doctrinei militare
Revizuirea actelor normative	instituția apărării a inițiat procesul de revizuire a actelor normative ce vizează încorporarea, exercitarea serviciului militar și a regulamentelor militare
Publicitatea proiectelor	Aceste proiecte, nu sunt publice.

Documentul strategic vizează transformarea Forțelor Armate într-o instituție militară modernă, profesionistă, bine echipată și instruită.

21.2. Serviciul civil de alternativă

Indicator / constatare	Informație exactă
Centrul Serviciului Civil	instituție specializată ce a avut menirea să gestioneze serviciul civil de alternativă la încorporare
Data încetării funcționării	Din 1 septembrie 2025, acest Serviciu nu m-ai funcționează.
Competențe parțiale	Competențele parțiale au fost retransmise Ministerului Muncii și Protecției Sociale
Constatare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale nu a reușit să soluționeze aspectele administrativ-tehnice a serviciului civil de alternativă.

Acest fapt, împiedică tinerii cu viziuni pacifiste, convingeri religioase, etice, morale sau umanitare și din alte motive similare să opteze pentru serviciul civil și încălcă libertățile fundamentale ale cetățenilor.

21.3. Arest militar, disciplină, decese și acte de violență

Indicator	Cifra / informația exactă
Activitatea arestului militar	a fost sistată definitiv
Sancțiunea disciplinară „arestul”	exclusă
Noua sancțiune disciplinară	privare de permisie în afara locului de dispunere a unității militare
Decese în 2025	4 decese
Militar în termen decedat	1 militar în termen
Militari prin contract decedați în afara serviciului	3 militari prin contract în afara serviciului
Plângeri de la militarii în termen privind relațiile neregulate	11 plângeri
Acte de violență între militarii în termen	28 acte de violență
Acte grave de violență	4 - grave
Perioada raportată pentru actele de violență	iulie-decembrie 2025

Totuși cazuri de dezertare, violență, relații neregulate au avut loc.

De menționat că aceste informații remise nu includ toate actele de vătămare/ leziuni, incidente ce au avut loc în Armata Națională.

21.4. Informarea OAP și controlul civil democratic

Indicator / constatare	Informație exactă
Legea 249/2025 privind securitatea națională	Avocatul Poporului a fost investit cu dreptul de a realiza controlul civil democrat al structurilor de forță
Solicitarea Ombudsmanului	informații privind vătămarile, decesele, leziunile sau alte traume obținute în serviciul militar în termen
Poziția instituției apărării	instituția apărării continuă să se opună invocând o prevedere interpretativă în favoarea acestora și anume Nomenclatorul informațiilor atribuite la secretul de stat
Informații despre drepturile omului	Legea enunță deja că informațiile despre drepturile omului nu pot fi calificate ca secret de stat.
Răspuns la solicitarea repetată	Ministerul a remis informațiile solicitate, păstrând oricum caracterul limitat al informațiilor și făcând trimitere la Nomenclator, în pofida superiorității legii.

21.6. Recomandări

Recomandare	Text
RECOMANDAREA 3.9.1	Comisia de Stat pentru Încorporare să asigure încorporarea tinerilor capabili fizic și mental de a executa serviciul militar în termen.
RECOMANDAREA 3.9.2	Procuratura Generală, Ministerul Apărării să examineze oportunitatea instituirii unui mecanism de înregistrare și raportare procurorului a traumelor și leziunilor obținute de militarii în termen.
RECOMANDAREA 3.9.3	Ministerul Apărării, Marele Stat Major al Armatei Naționale să continue eforturile de asigurare a condițiilor demne de cazare a militarilor în termen și de îmbunătățire a condițiilor de activitate și motivare a ofițerilor în cadrul unităților militare.
RECOMANDAREA (repetată) 3.9.4	Marele Stat Major al Armatei Naționale, Ministerul Apărării să informeze Avocatul Poporului despre toate cazurile de deces, tentative de suicid, suicid, acte de violență între militari și față de militari; leziuni, traume, relații neregulate, cu indicarea datei, orei, circumstanțelor incidentului și acțiunilor întreprinse de unitatea militară în scopul remedierii situației, fără a face trimitere la Nomenclatorul 411/2010 privind informațiile atribuite la secret de stat ca motiv de neinformare, or aceste informații nu sunt atribuite la secretul de stat, care necesită a fi revizuit.
RECOMANDAREA 3.9.5	Ministerul Muncii și Protecției Sociale să urgenteze mecanismul de instituire/ desemnare a instituției serviciului civil de alternativă în Comisiile locale de recrutare-încorporare în vederea asigurării libertăților fundamentale ale cetățenilor.